

Week van Respect

Op school leer je natuurlijk lezen, rekenen en schrijven – maar er is nog iets dat minstens zo belangrijk is: leren samenleven. In een wereld waarin mensen verschillend denken, geloven, leven en eruitzien, is het belangrijk dat we elkaar begrijpen en met respect behandelen. Dat lukt alleen als we bereid zijn om te luisteren, vragen te stellen en open te staan voor verschillen.

In deze werkbladen ontdek je wat respect in het dagelijks leven betekent. Je leert over vier thema's die daar allemaal mee te maken hebben:

Respect

Iedereen beleeft dingen op zijn eigen manier. Wat jij leuk vindt, kan voor iemand anders juist spannend of vervelend zijn. Respect betekent dat je dat accepteert, ook als je het niet begrijpt. Je hoeft niet hetzelfde te denken of te voelen – maar je kunt wel proberen te begrijpen waarom iemand anders iets anders ervaart.

Tolerantie

Tolerantie hoort erbij. Alleen als iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt, kun je goed leren en jezelf zijn. Het betekent dat je ruimte laat voor meningen en gewoontes die niet van jou zijn. Tolerantie oefen je, net als rekenen of taal – door te luisteren, geduldig te blijven en open te staan voor anderen.

Samenwerking

Niemand bereikt iets groots alleen. Samenwerken betekent dat je elkaar helpt, ideeën deelt en eerlijk taken verdeelt. Het vraagt geduld, vertrouwen en de wil om samen iets goeds te maken. Je leert niet alleen beter samenwerken, maar ook meer over jezelf.

Empathie

Empathie is je kunnen inleven in een ander – begrijpen hoe iemand denkt en zich voelt. Het helpt je om te begrijpen waarom iemand iets doet of zegt, ook als jij het zelf anders zou aanpakken. Wie empathisch is, luistert echt en oordeelt niet te snel. Zo zorg je ervoor dat iedereen zich gezien en gewaardeerd voelt.

Doel van deze werkbladen:

Door over deze thema's na te denken, te praten en te schrijven, leer je hoe je kunt bijdragen aan een fijne, veilige en respectvolle school.

Respect is voor iedereen anders

Iedereen beleeft iets op zijn eigen manier

Soms zie je precies hetzelfde als iemand anders, maar voel je er iets heel anders bij. De één kijkt naar een filmpje met een zombie en vindt het supergaaf, de ander schrikt ervan of vindt het eng.

En dat is allebei oké.

Iedereen kijkt door zijn eigen bril naar de wereld. Wat jij leuk, grappig of spannend vindt, kan voor iemand anders juist saai, irritant of eng zijn. Dat heeft te maken met wat je hebt meegemaakt, waar je in gelooft, of hoe je je voelt op dat moment.

Respect betekent dat je snapt dat mensen anders kunnen reageren en dat je die verschillen accepteert, in plaats van ze gek of raar te vinden. Je hoeft niet altijd hetzelfde te denken of te voelen, maar je kunt wel luisteren, vragen stellen en proberen te begrijpen hoe het voor de ander is.

Soms is dat best lastig. Misschien snap je echt niet waarom iemand boos wordt, verdrietig is, of juist lacht terwijl jij het niet grappig vindt. Toch helpt het als je even stilstaat bij de ander: Wat zou die persoon nu denken of voelen?

Dat is respect:

zien dat iedereen de wereld op zijn eigen manier beleeft – en dat juist dát ons interessant maakt.

Vraag aan jou:

Heb jij zelf wel eens meegemaakt dat jij en iemand anders heel verschillend reageerden op dezelfde situatie? Vertel eens wat er gebeurde...

Tolerantie – Iedereen mag anders zijn

Op school en daarbuiten ontmoet je mensen die anders zijn dan jij. Ze denken, geloven of leven misschien op een andere manier.

Tolerantie betekent dat je die verschillen accepteert en respecteert, ook als je ze niet helemaal begrijpt of er zelf anders over denkt. Zo zorgen we ervoor dat iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt, en zichzelf kan zijn.

In de wereld is het soms onrustig, met meningsverschillen, ruzies of oorlogen. Dat lijkt ver weg, maar ook bij ons is het belangrijk dat we elkaar blijven respecteren. Soms is dat niet makkelijk. Je kunt het oneens zijn met iemand, of je niet prettig voelen bij iemands mening of gedrag. Juist dan helpt het om rustig te blijven, te luisteren en in gesprek te blijven.

Voorbeelden van tolerantie

- Je klasgenoot heeft een mening die anders is dan de jouwe, maar jullie praten er respectvol over.
- Iemand kleedt zich anders dan jij, maar je laat iedereen in zijn waarde.
- Een vriend(in) heeft een andere achtergrond of geloof, en jij bent nieuwsgierig in plaats van afwijzend.

Wat je moet weten over tolerantie

- Je hoeft het niet overal mee eens te zijn om respectvol te blijven.
- Iedereen is anders – en dat maakt de wereld interessant.
- Tolerantie begint met luisteren, vragen stellen en geduld hebben.
- Je kunt het oefenen, net als rekenen of taal.

Vraag aan jou:

Kun jij een voorbeeld bedenken van een situatie waarin jij of iemand anders tolerant moest zijn? Wat gebeurde er en hoe voelde dat voor jou of de ander?

Samenwerking – Alleen ga je sneller, samen kom je verder

Iedereen heeft zijn eigen talenten. De één kan goed organiseren, de ander is creatief, rustig of juist heel energiek. Als je samenwerkt, gebruik je al die kwaliteiten om iets te bereiken wat je alleen niet voor elkaar krijgt.

Samenwerken betekent naar elkaar luisteren, taken verdelen, en elkaar helpen als iets niet lukt. Het vraagt ook dat je soms geduld hebt, of dat je ruimte maakt voor een ander idee dan dat van jou. Dat kan lastig zijn – zeker als je vindt dat jouw manier beter is. Maar juist door te overleggen en open te staan voor elkaar, leer je nieuwe dingen en wordt het resultaat vaak beter.

In een team draait het niet om wie de beste is, maar om hoe je samen het beste wordt. Als iedereen zich gehoord voelt, werkt het prettiger en bereik je meer.

Voorbeelden van samenwerking:

- Je werkt samen aan een project en verdeelt de taken eerlijk.
- Iemand loopt achter met het werk en jij helpt even mee.
- Je hebt verschillende meningen, maar kiest samen de beste oplossing.

Wat je moet weten over samenwerking:

- Samenwerken is oefenen: soms lukt het meteen, soms moet je even doorzetten.
- Goed luisteren is net zo belangrijk als je eigen ideeën delen.
- Een compliment of bedankje kan het verschil maken.
- Iedereen draagt iets bij – ook als dat iets kleins lijkt.

Vraag aan jou:

Kun jij een situatie noemen waarin samenwerken echt goed lukte of juist moeilijk was?
Wat hielp (of wat had beter gekund)?

Je kunnen inleven in een ander – dat is empathie

Soms lijkt het alsof je precies weet wat iemand bedoelt of voelt. Maar vaak is dat niet zo. Iedereen beleeft dingen op zijn eigen manier. Wat voor jou grappig is, kan voor een ander kwetsend zijn. Wat voor jou logisch lijkt, kan voor iemand anders juist verwarrend zijn.

Empathie betekent dat je probeert te begrijpen hoe iemand anders zich voelt én hoe die persoon denkt. Je probeert te zien wat er in het hoofd en hart van de ander omgaat. Dat doe je door goed te luisteren, vragen te stellen en even stil te staan bij het standpunt van de ander – zelfs als jij het daar niet mee eens bent.

Empathie helpt om elkaar beter te begrijpen en om respectvol met verschillen om te gaan. Het maakt het makkelijker om ruzies op te lossen, samen te werken en elkaar te steunen. Als mensen merken dat jij echt probeert te begrijpen wat ze bedoelen, voelen ze zich gezien en gewaardeerd.

Empathie kun je oefenen. Elke keer dat je probeert te begrijpen waarom iemand iets zegt of doet, word je er beter in.

Voorbeelden van empathie:

- Je merkt dat iemand stil of boos is en probeert te begrijpen waarom.
- Je luistert zonder meteen te oordelen of te zeggen wat jij zou doen.
- Je probeert te bedenken wat iemand nodig heeft om zich beter te voelen.

Vraag aan jou:

Kun jij een moment bedenken waarop jij goed probeerde te begrijpen hoe iemand anders dacht of zich voelde? Wat gebeurde er toen, en wat veranderde dat?

